

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Liberec

Inspekční zpráva

Základní umělecká škola Lomnice nad Popelkou, J. Fučíka 61

J. Fučíka 61, 512 51 Lomnice nad Popelkou

Identifikátor: 600099407

Zřizovatel: Město Lomnice nad Popelkou, Husovo náměstí 6, Lomnice nad Popelkou

Školský úřad Semily, Ke stadionu 183, 513 01 Semily

Termín konání orientační inspekce: 18., 19. a 20. října 1999

Čj.	081 465/99-4034
Signatura	oh5kt101

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Výuka v Základní umělecké škole Lomnice nad Popelkou s pobočkami v Libštátě a v Rovensku pod Troskami je určena převážně žákům základních škol, středních škol a ostatním zájemcům o získání nebo rozšíření dovedností v hudebním, výtvarném a tanečním oboru.

Ve školním roce 1999-2000 ve škole studuje 458 žáků. Z tohoto počtu 183 žáků navštěvuje hudební obor, 141 taneční obor a 131 žáků výtvarný obor.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hudební obor

Hudební obor základní umělecké školy (dále ZUŠ) ve školním roce 1999-2000 zajišťuje výuku hry na klavír, elektronické klávesové nástroje, housle, violu, kontrabas, zobcovou flétnu, klarinet, trubku, kytaru, akordeon a dále pak pěveckou hlasovou výchovu. Vyučování je organizováno formou individuální nebo skupinové výuky. V předmětech přípravné hudební výchovy a hudební nauky je forma výuky kolektivní.

Časová dotace individuálního, skupinového i kolektivního vyučování odpovídá učebním plánům pro ZUŠ, který byly vydány MŠMT ČR. Na učební plány navazují učební osnovy, které jsou rovněž plněny.

Vzdělávání vychází z ročního plánu školy. Plán práce je podrobně rozpracován do jednotlivých měsíců školního roku a konkretizuje obsahovou náplň výukových lekcí. Studijní plány individuální, skupinové i kolektivní výuky respektují věkové zvláštnosti a diferencované schopnosti žáků. Přehlednost a celkové formální zpracování plánů je u jednotlivých pedagogů dost rozdílné. Bezprostřední příprava, výběr výukového notového materiálu je vždy určen specializací a preferencí vyučujícího i vyučovaného žáka.

V porovnání s počtem odučených hodin v týdnu je úplná odborná a pedagogická způsobilost pedagogů 90%. Neodborné vyučování však např. u vyučující pěvecké hlasové výchovy plně nahrazuje dlouholetá pedagogická i praktická zkušenost.

Pro vyučování v hudebním oboru má škola dostatečný počet učeben, které v plném rozsahu umožňují plnit deklarovaný vzdělávací program. Vybavení všech tříd je funkční a odpovídá současným finančním možnostem školy. Nadstandardně je vybavena učebna pro vyučování hry na elektronické klávesové nástroje. Školní hudební nástroje jsou pravidelně udržovány a v rámci finančních možností také obnovovány. Některé nástroje jsou zapůjčovány žákům. Celková úprava a estetická úroveň tříd je výrazně ovlivněna osobností jednotlivých pedagogů.

Inspekcí bylo zjištěno, že většina učitelů vyučuje formou ověřených metodických postupů. Výuka měla tvořivý charakter, učivo bylo srozumitelně vysvětleno i procvičeno tak, aby následná domácí příprava žáků byla bezproblémová (např. u přednesových skladeb byl kladen důraz na výrazové provedení, stylové pojetí i na souhru s korepitemorem). Učitelé převážně efektivně využívali vyučovací čas, respektovali názory a žánrovou orientaci žáků, snažili se vkládat do výuky krátké relaxační úseky. Pouze v ojedinělých případech nebyly dodrženy základní didaktické zásady (názornost, nedostatečné upevňování základních návyků, nízká náročnost na žáka). Výrazně nadprůměrnou úroveň (co do náročnosti a intenzity práce) měla vyučovací hodina zaměřená na profesní přípravu žáka k talentovým zkouškám.

Motivování žáků především směřovalo na samotný vyučovací proces - na vytváření vztahu k hudbě a k rozšiřování celkového uměleckého rozhledu. V hodinách individuální výuky učitelé používali spíše ověřený repertoár a jen někteří vyučující učili hru z listu nebo improvizaci. Motivování žáků v kolektivním vyučování bylo také na velmi dobré úrovni. Hodiny charakterizovala vstřícná pracovní atmosféra a aktivní zájem žáků na splnění zadaného úkolu. Organizační pokyny učitelů byly jasné, srozumitelné, používání odborné terminologie bylo přiměřené a většina žáků spolupracovala při řešení drobných technických problémů. Dalším (častým) motivačním prvkem je pro žáky prezentace individuálních dovedností na veřejnosti. Pro pěvecké oddělení je to spolupráce s pěveckým sborem při základní škole. Naopak množství vystoupení žáků komorní a souborové hry by mohlo být větší.

Celkové hodnocení výkonu žáků probíhá podle platného klasifikačního řádu, je zohledňována kvalita domácí přípravy, aplikace získaných znalostí i dovedností, aktivita při vyučování, četnost veřejných vystoupení i mimoškolní kulturní aktivity s přihlédnutím k hudební gramotnosti a míře talentu. Komisionální, postupové i závěrečné zkoušky jsou realizovány v každém postupném ročníku a jejich obsahová náplň respektuje požadavky platných učebních osnov. Potřebná třídní dokumentace je vedena funkčně, záznamy mají vypovídací hodnotu.

Výsledky vzdělávací činnosti jsou úměrné podmínkám a možnostem regionu. Většina žáků školy je cíleně připravována pro činnost v souborech zájmové umělecké činnosti. S dostatečným předstihem je věnována individuální péče žákům, kteří projeví hlubší zájem o studium v profesně orientovaných uměleckých nebo pedagogických školách (např. vyučující pravidelně konzultují přípravu žáků s pedagogy středních odborných škol).

Učitelé plně využívají možnosti porovnávání výsledků vzdělávání prezentací žáků v soutěžích (vyhlašovaných MŠMT ČR i různými společenskými organizacemi). Žáci školy pravidelně získávají v okresních kolech první místa a v oblastních kolech velmi dobrá přední umístění. Dlouhodobá úspěšná účast školy v soutěžích hudebních oborů okresu Semily a inspekci navštívené vystoupení žáků oboru ukazuje na kvalitní výsledky vzdělávání.

Hodnocení kvality vzdělávání hudebního oboru

Výuka ve sledovaných odděleních hudebního oboru probíhá v souladu s učebními plány a osnovami. V hodinách převažuje individuální vyučování, které směřuje žáky k získávání potřebných znalostí a technických dovedností při hře na sólový nástroj nebo v hlasové pěvecké výchově. Ve skupinovém vyučování (nástrojová souhra, menší komorní seskupení, souborová hra) je méně uplatňována vnitřně diferencovaná forma učení.

Celková úroveň sledovaného vyučování je na velmi dobré úrovni, pouze v ojedinělých případech inspekce připomínkovala postupy a formy výuky. Inspekce hodnotí bohaté mimoškolní aktivity hudebního oboru a péči o výuku hry na violu.

Kvalitu vzdělávání hudebního oboru hodnotí inspekce jako velmi dobrou.

Taneční obor

Výchovně-vzdělávací proces oboru dodržuje učební plány pro ZUŠ v plném rozsahu ve všech ročnících a respektuje obsahovou náplň učebních osnov. Plánování a příprava výuky navazuje na celoroční plán školy. Korepetice, v rozsahu jedné třetiny výuky, je zajištěna odborně a pedagogicky způsobilým klavíristou. Ostatní doprovody zajišťují vyučující nebo jsou používány kvalitní audio nahrávky. Obor úzce spolupracuje s ostatními obory školy.

Výuka je zajištěna pedagogy s požadovanou odbornou i pedagogickou způsobilostí s přihlédnutím k jejich profesní orientaci, zkušenostem i temperamentu.

Taneční obor má k dispozici taneční a víceúčelový sál s pódium, šatnu i dostačující sociální zařízení. Vybavení fondem cvičebního náčiní, rekvizit, hudebních nástrojů, audiovizuální technikou i kostýmů je vzhledem k počtu žáků a k zaměření vyučujících na dobré úrovni. Knižní fond a používaná diskotéka je funkční a svým rozsahem dostačující. Veřejná vystoupení jsou archivována na videokazetách.

Organizace, formy a metody výuky jsou ze strany pedagogů promyšlené, směřují ke stanovenému cíli. Výukové lekce mají klasickou stavbu. Při hodinách základů klasického tance jsou dostatečně procvičovány jednotlivé prvky i vazby s využitím ukázek pedagoga i žáků. Vyučující důsledně používají francouzské odborné názvosloví. Žáci přesně reagují na pokyny, korekce chyb je citlivá a důsledná. Dostatečný časový prostor je věnován improvizaci na volné i zadané téma. Vhodně zvolený výběr skladeb pro korepetici, tempová odstínění rytmických celků a využívání různého náčiní vedou žáky k přirozenému pohybu a k upevňování základních návyků. Při výuce taneční praxe a choreografie je přihlíženo i k scénickému zjevu žáků. Ve všech disciplínách je kladen důraz na výchovu prožitkem. Dobré vzájemné vztahy mezi žáky a vyučujícími se projevují zejména při relaxačních cvičeních.

Při motivaci je dbáno na odpovídající pracovní atmosféru, volba cvičebních prvků je vedena tak, aby bylo co nejdříve dosaženo efektivního výsledku směřujícího k zadanému cíli hodiny nebo k novému cvičebnímu prvku. Při složitějších cvičích je důrazně dbáno na dodržování bezpečnosti. Vhodným doplněním jsou také návštěvy profesionálních baletních představení, výstav a dalších kulturních akcí.

Hodnocení žáků probíhá především ústní formou. Je průběžné a citlivé. V celkovém hodnocení jsou zohledňovány individuální dispozice žáků, zvládnutí základních prvků a jejich správná aplikace při scénickém provedení. Hodnocení jednotlivých výkonů žáků - postupové zkoušky probíhají ve všech ročnících formou interního (kolektivního) vystoupení. Při zkoušce je přihlíženo především k úrovni potřebných dovedností a znalostí, k celoroční aktivitě žáka. Závěrečné zkoušky jsou realizovány obdobnou formou. Výsledek zkoušky pak ovlivňuje výběr žáků pro veřejné (absolventské) vystoupení.

Přijímání žáků do přípravných ročníků oboru je průběžné a na základě prokázání požadované míry talentu, základních dispozic a zájmu. Vyučující také průběžně pečlivě připravují talentované žáky na profesně orientované střední odborné školy. V současné době studuje jeden absolvent ZUŠ na taneční konzervatoři a několik absolventů působí v profesionálních baletních a tanečních souborech. Obecně je však výuka orientována k přípravě žáků pro činnost v amatérských tanečních souborech.

Výsledky vzdělávací činnosti tanečního oboru jsou úměrné podmínkám regionu a jsou srovnatelné s výsledky ZUŠ ve větších kulturních centrech.

Hodnocení kvality vzdělávání tanečního oboru

Kvalita vzdělávání oboru je na velmi dobré úrovni. Inspekční tým kladně hodnotí bohaté mimoškolní aktivity, reprezentaci školy na veřejnosti, spolupráci a výměnná vystoupení žáků s jinými ZUŠ.

Výtvarný obor

Vzdělávání výtvarného oboru vychází z ročního plánu školy. Studijní plány respektují věkovou strukturu žáků a jejich diferencované schopnosti. Plány jsou přehledně zpracovány a vloženy do dokumentace vyučujících.

Hodinová dotace vyučování odpovídá MŠMT ČR vydaným učebními plány pro ZUŠ. Na učební plány navazují dosud platné učební osnovy. Tématické plány oboru byly inspekci předloženy a jsou průběžně realizovány. Úplná odborná a pedagogická způsobilost je 50% (odborná způsobilost je 100%). Vyučování je organizováno formou kolektivní výuky. Zařazení žáků do ročníků školy, po drobných opravách, odpovídá věkovému členění.

Bezprostřední příprava (zvláště na tzv. projektové vyučování) je dána zaměřením vyučujících.

Pro vyučování ve výtvarném oboru jsou využívány dvě třídy. Učebna, která je umístěná v prvním poschodí školy je dostatečně prostorná s vyhovujícím osvětlením. Druhá třída není dostačující vzhledem k velikosti a nedostatečnému přirozenému osvětlení. Vybavení obou tříd odpovídá současným finančním možnostem školy. Nadstandardně je obor vybaven keramickou pecí. Úprava a estetická úroveň tříd je výrazně ovlivněna specifickým zaměřením vyučujících.

Při hospitacích bylo inspekci zjištěno, že učitelky používají metodické postupy problémového i projektového vyučování.

Motivování žáků na počátku vyučovaného celku plně respektovalo kreativitu tohoto metodického postupu, který ve svém konečném výstupu vede žáky k chápání problému z různých úhlů pohledu. Pomocí názorných pomůcek bylo žákům učivo srozumitelně vysvětleno a společně byl zvolen způsob vypracování zadaného úkolu. Pozitivně lze také hodnotit systematické nasměrování motivace na pochopení kulturně-historických souvislostí (čerpaných z dějin výtvarné kultury) a jejich aplikaci prostřednictvím výtvarných prostředků. Určitým problémem ve třídách starších žáků (od čtvrtého ročníku) je menší míra výuky kresby a malby podle názoru, která by sledovala kultivaci kreslířské linie, stavbu modelu, pojednání odlišných struktur i uplatnění kompozice.

Všechny navštívené hodiny charakterizovala klidná atmosféra s aktivním zapojením do procesu plnění zadaného úkolu. Potřebná třídní dokumentace je vedena. Inspekce však doporučuje vyučujícím oboru systematicky také vést archiv dětských prací (např. pro srovnání různých způsobů řešení jednotlivých úkolů).

Celkové hodnocení výkonu žáků probíhá podle platného klasifikačního řádu a respektuje požadavky platných učebních osnov. K porovnávání výsledků vzdělávání slouží i úspěšná prezentace výtvarných prací žáků v soutěžích a přehlídkách. Výsledky vzdělávací činnosti jsou úměrné podmínkám a současným možnostem.

Hodnocení kvality vzdělávání výtvarného oboru

Základem organizace vzdělávání výtvarného oboru je kolektivní vyučování, které vychází z individuálního vedení žáka ve skupině. Vyučující školy respektují individualitu žáka, cíleně se snaží o rozvoj jeho výtvarného citění a myšlení. Praktické výtvarné činnosti podporují rozvoj fantazie i doplňují teoretické vzdělávání.

Kvalitu vzdělávání výtvarného oboru hodnotí inspekce jako velmi dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání hudebního, tanečního a výtvarného oboru

MŠMT ČR vydané učební plány všech oborů školy jsou dodržovány na dolní hranici povoleného limitu. Odborná a pedagogická způsobilost učitelů i materiálně-technické podmínky školy jsou na velmi dobré úrovni. Organizace, formy a metody výuky jsou ze strany pedagogů promyšlené a směřují výuku ke stanovenému cíli. Výukové lekce mají většinou klasickou stavbu. Potřebná třídní dokumentace je vedena funkčně a záznamy mají vypovídací hodnotu.

Vzhledem k hospitacím, které byly realizovány ve všech oborech inspekce hodnotí celkově kvalitu vzdělávání školy jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobý plán (1998-2001) byl vypracován na základě analýzy v průběhu předchozích školních roků. Je rozpracován do ročního plánu (1999-2000) a ukazuje na snahu vedení o příznivý image školy. Rámcové (měsíční) plány práce konkretizují prostředky na aktuální podmínky školy. Jsou pravidelně prokonzultovány s pedagogy a nasměrovány na individuální i celkový umělecký růst žáků všech oborů.

Oblast plánování je podrobně zpracována, stanovené cíle i systém prostředků jsou reálné. Tato oblast řízení je na velmi dobré úrovni.

Organizování

Vedení zajišťuje ředitelka a umělecká rada školy. Rada je tvořena 7 předmětovými komisemi. Specializované komise jsou poradními orgány ředitelky. Organizace školy je dána organizačním, pracovním, kontrolním a školním řádem. Struktura řízení a delegování kompetencí jsou každým rokem analyzovány a podle potřeby aktualizovány.

Tok informací mezi vedením a ostatními pracovníky školy je založen především na osobním kontaktu. Pravidelné provozně pedagogické porady jsou organizovány jednou za dva měsíce (zápisy jsou vedeny). Vztah školy k rodičům je vstřícný, informovanost rodičů je dobrá a lze ji dokladovat (ve školním roce 1998-1999 byl školou zpracován dotazník pro rodiče).

Škola vyvíjí bohatou mimoškolní činnost i úspěšně spolupracuje s ostatními ZUŠ (zvláště v účasti a při organizování výměnných koncertů). Náležitá pozornost je věnována korepeticím v hudebním i tanečním oboru.

Organizační struktura školy je přehledná a je na velmi dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Složení pedagogického sboru je stabilní a z hlediska odborné i pedagogické způsobilosti vyhovující. Umožňuje v plné míře plnit cíle vzdělávacího programu.

Vedení školy vytváří dobré podmínky pro práci učitelů, plně využívá jejich odbornosti, podporuje jejich profesní růst (účast učitelů na specializačních seminářích). Učitelé získané nové poznatky, podněty a inovace následně uplatňují ve všech oborech školy (např. výukové programy na počítačích).

Ve škole je vytvářena atmosféra důvěry a spolupráce.

Systém vedení a monitorování pracovníků školy navazuje na oblast plánování a kontrolní činnosti. Inspekce hodnotí tuto oblast průměrně.

Kontrolní mechanismy

Podrobně zpracovaný kontrolní řád obsahuje také kritéria hospitační činnosti. Tento materiál je však obecně formulován a inspekce doporučuje jeho postupnou konkretizaci s přihlédnutím ke specifickým podmínkám školy. Ředitelka školy pravidelně hospituje na hodinách a o těchto hospitacích byla inspekci předložena písemná dokumentace. Počet hospitací je stanoven tak, aby v průběhu školního roku byl navštíven každý učitel. Inspekce doporučuje při stanovení počtu hospitací více diferencovat mezi jednotlivými učiteli s přihlédnutím k dosavadním výsledkům výchovně-vzdělávací práce.

ZUŠ má vytvořen dobrý systém kontrolních mechanismů pedagogického procesu.

Hodnocení kvality řízení

Koncepce školy je rozpracována a vedením školy pravidelně analyzována, kompetence a poradní orgány jsou stanoveny a jsou funkční. Systém kontrol je naplánován, ale v některých částech je spíše obecně formulován. Ze zjištěných skutečností vyplývá, že kvalita řízení školy je na dobré úrovni a v plánování, organizování i v průběhu kontrolní činnosti jsou uplatňovány zásady školního managementu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Kontrola realizace doporučení ČŠI z předchozí orientační inspekce:

- struktura předmětů daná učebními plány je respektována, zjištěné nedostatky byly odstraněny, úroveň povinné dokumentace se zlepšila a vedením školy je důsledněji kontrolována,
- hospitační činnost je dostatečným způsobem zdokumentována.

Doporučení z poslední inspekce byla realizována.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (čj. P-798/98-Kp).
- Výkaz o základní umělecké škole podle stavu k 15. říjnu 1999. Příloha k výkazu o základní umělecké škole podle stavu k 15. říjnu 1999.
- Učební plány pro ZUŠ vydané MŠMT ČR (čj. 18 418/1995-25 s platností od 1. září 1995).
- Výroční zpráva o činnosti ZUŠ v roce 1998-1999.
- Třídní knihy pro individuální a kolektivní výuku.
- Katalogy o průběhu studia.
- Rozvrhy hodin.
- Výkaz žáků a vyučovacích hodin.
- Plány školy (dlouhodobý, roční a měsíční), plán kontrolní činnosti, organizační řád, školní řád.
- Výtvarné práce žáků.

ZÁVĚR

Výuka všech oborů školy je realizována podle platného učebního plánu pro ZUŠ. Na učební plány navazují učební osnovy (1981–1989). Výuka všech studijních zaměření je hodinově dotována na dolní hranici povolených limitů. Učební osnovy jsou rozpracovány v tematických plánech jednotlivých ročníků, skupin a žáků. Tematické plány respektují individuální přístup k žákům, jejich míře talentu, rozsahu vědomostí a dovedností. Zvýšená pozornost je věnována koncipování tematických plánů zvláště ve studijních specializacích, pro které je v daném školním roce vyhlášena celostátní soutěž ZUŠ. Učitelé oborů průběžně organizují talentový průzkum, tj. výběr žáků do přípravných ročníků oboru. Věková struktura pedagogického sboru je rovněž velmi příznivá.

Materiálně-technické i personální podmínky ZUŠ jsou velmi dobré. Prostorové podmínky umožňují realizovat deklarovaný vzdělávací program v plném rozsahu. Hudební nástroje jsou pečlivě udržovány a v rámci finančních možností obměňovány. Organizace, formy a metody výuky jsou promyšlené a směřují k stanovenému cíli. Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou vzhledem k účelu a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům vynakládány efektivně. Všechna doporučení z předchozí orientační inspekce byla realizována.

Vzhledem ke skutečnostem uvedeným v předchozím textu hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání i kvalitu řízení školy jako velmi dobrou.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

ano

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jana Langerová	PaedDr. Jana Langerová v. r.
Členové týmu	PhDr. Richard Šafařík	PhDr. Richard Šafařík v. r.
	Jan Svoboda	Jan Svoboda v. r.

V České Lípě dne 2. listopadu 1999

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 29. listopadu 1999

ano

Ředitelka základní umělecké školy

Podpis

Mgr. Dagmar Kuchařová v. r.

Mgr. Dagmar Kuchařová

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Semily, Ke stadionu 183, 513 01 Semily	6. prosince 1999	081 502/99-4034
Zřizovatel Město Lomnice nad Popelkou, Husovo náměstí 6, 512 51 Lomnice nad Popelkou	6. prosince 1999	081 503/99-4034

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nepodány